

Z historii najnowszej Polskiej emigracji we Włoszech

Po upadku Muru Berlińskiego, w 1989 r., we Włoszech pojawili się tzw. polscy imigranci “zarobkowi”, charakteryzujący się, szczególnie w początkowej fazie tego okresu, niskim stopniem wykształcenia oraz stricte ekonomicznym, a w konsekwencji czasowym, projektem migracyjnym.

Prawdopodobnie właśnie od tego konkretnego momentu można mówić o rozpoczęciu się imigracji Polaków na Półwysep Apeniński w dosłownym tego słowa znaczeniu.

Charakter polskiej imigracji we Włoszech zmienił się ponownie wraz z

przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej w maju 2004 r. Można wtedy wskazać na kolejną przemianę “oblicza” polskich imigrantów, wśród których zaznaczyła się coraz większa obecność osób młodych, lepiej wykształconych, którzy planowali dłuższy

Kamila Kowalska

pobyt za granicą i posiadali ściśle określony, jednak nie tylko ekonomiczny, projekt swojej emigracji.

Polacy na tle ogólnego scenariusza migracyjnego Włoch

Historia Italii, jako państwa przyjmującego imigrantów-pracowników w

sposób świadomy, jest wciąż jeszcze relatywnie krótka. Sięga bowiem połowy lat osiemdziesiątych XX w., a dokładnie 1986 r., kiedy to uchwalona została pierwsza (bardzo ograniczona) ustawa regulująca kwestię wjazdu na terytorium tego kraju cudzoziemców z państw trzecich¹, chcących podjąć formalne zatrudnienie.

Warto podkreślić jednak, iż późniejszy rozwój zjawiska przyływu imigrantów miał charakter dynamiczny: zgodnie z danymi włoskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, populacja cudzoziemców zamieszkujących legalnie na Półwyspie Apenińskim wzrosła w ciągu ostatnich dziesięcioleci ponad trzydziestokrotnie. I tak, pierwsze oficjalne statystyki rejestrowały obecność ok. 150 tys. cudzoziemców, natomiast w dzisiejszym scenariuszu ich liczbę szacuje się na blisko 5 mln².

Z punktu widzenia ewolucji fenomenu migracyjnego we Włoszech można zatem powiedzieć, iż obecność imigrantów z Polski (w dosłownym tego słowa znaczeniu) towarzyszy temu zjawisku od samych jego narodzin. Co więcej, zasadnym jest stwierdzenie, iż sięga ona nawet czasów wcześniejszych. Jak już wspomniałam, o ile o początkach imigracji w kontekście legislacyjnym mówi się w Italii od lat osiemdziesiątych, o tyle zdecydowanie nie brakuje Polaków, którzy wyemigrowali do tego państwa na przełomie lat sześćdziesiątych, siedemdziesiątych, a także wcześniej.

Przechodząc do aspektu statystycznego - jak wynika z danych włoskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, można zauważyć stały, chociaż zdecydowanie daleki od masowego, wzrost liczby Polaków, którzy zdecydowali się na przestrzeni ostatnich dwóch dziesięcioleci na emigrację do Italii. I tak, w 1990 r. ich obecność osiągnęła oficjalną liczbę 12 tys., w 2000 r. - 30 tys., nato-

miast pod koniec 2003 r. (czyli tuż przed wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej) 66 tys³. Dopiero po definitywnym uwolnieniu rynku pracy dla polskich obywateli we wrześniu 2006 r. (Włochy wraz z kilkoma innymi państwami, m.in. Niemcami i Austrią, skorzystały z możli-

wości wprowadzenia długiego okresu przejściowego na zatrudnienie imigrantów z nowych dziesięciu państw Unii Europejskiej po 1 maja 2004 r.) obecność Polaków w Italii przekroczyła 100 tys. Aktualnie, zgodnie z szacunkami Dossier Statistico Immigrazione włoskiego Caritasu z końca 2010 r., we Włoszech przebywa ponad 105 tys. polskich obywateli, co sprawia, że znajdują się oni na 8. miejscu wśród ogółu wszystkich cudzoziemców.

O Polakach na konferencji w siedzibie Radia Watykańskiego

Konferencja o polskiej społeczności, która odbyła się **31 marca b.r.** w siedzibie Radia Watykańskiego, była pierwszym z cyklu spotkań o imigrantach w Rzymie. Z inicjatywą takiego spotkania wystąpili: rzymskie Obserwatorium Migracyjne, Caritas, Izba Handlowa oraz władze powiatu.

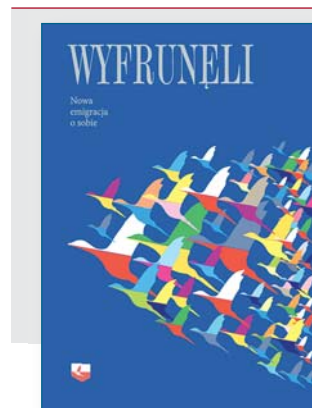
Konferencja zgromadziła przedstawicieli władz polskich oraz środowiska polonijnego. Uczestniczyli w niej m.in.: p. Jadwiga Pietrasik – kierownik Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Rzymie, p. Anna Kurdziel – I Sekretarz Ambasady RP przy Stolicy Apostolskiej, ks. prałat Paweł Ptasznik – rektor kościoła św. Stanisława w Rzymie, ks. Adam Dalach – koordynator Duszpasterstwa Polaków we Włoszech oraz p. Ewa Błasik – sekretarz Cisl w Regionie Lacjum. Głos zabierali też Polacy pracujący w strukturach włoskich

władz lokalnych, reprezentanci szkolnictwa i stowarzyszeń polonijnych, a także przedstawiciele włoskich instytucji, m.in. Inail.

Spotkanie otworzył ks. Federico Lombardi – dyrektor Radia Watykańskiego, który podkreślił istnienie głębokich więzów pomiędzy Polakami i Włochami, wynikających zarówno z historii, jak i wspólnych obu nacji wartości kulturalnych i religijnych. W licznych wystąpieniach natomiast wielokrotnie podkreślano konieczność dalszego zacieśnienia współpracy w środowisku polonijnym we Włoszech. Zaprezentowane zostały ponadto interesujące inicjatywy, których celem jest pomoc polskim imigrantom w Italii oraz ich jak najpełniejsze uczestnictwo w codziennym życiu włoskiego społeczeństwa.

Konferencja była także okazją do przedstawienia najnowszych danych statystycznych dotyczących polskich imigrantów w Rzymie. Pokazały one w sposób ewidentny, iż profil Polaków w Italii podlega stałej ewolucji. Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej przybywa osób młodych i dobrze wykształconych. Zwiększa się także liczba osiedlających się tutaj rodzin z dziećmi: w roku szkolnym 2009/2010 w rzymskich szkołach uczyło się prawie 11 tys. polskich dzieci.

Wśród zarejestrowanych obecnie we Włoszech 105 tys. polskich imigrantów, blisko 15 tys. zameldowanych jest na terenie Gminy Rzymu, jeśli weźmie się pod uwagę Lacjum – statystyki wzrastają do prawie 25%. Ciekawą obserwacją okazują się ponadto dane o samozatrudnieniu: liczba Polaków prowadzących własną działalność gospodarczą stopniowo wzrasta, co wskazuje bez wątpienia na przedsiębiorczość polskich imigrantów. Podkreśla się też, iż charakter projektu migracyjnego Polaków, którzy zdecydowali się na wyjazd do Włoch jest coraz bardziej długoterminowy – świadczy o tym chociażby przyjmowanie obywatelstwa włoskiego (w 2009 r. otrzymało je ogółem 917 osób).

Książka o emigracji

Wyfrunęli. Nowa emigracja o sobie to tytuł książki stanowiącej pokłosie konkursu na pamiętniki młodej emigracji, zorganizowanego przez Stowarzyszenie Prasoznawcze "Stopka". W niniejszym tomie zaprezentowano 22 prace, które pogłębiają obraz dzisiejszej emigracji; ukazują przyczyny i okoliczności ludzkich wyborów, a także wieloaspektowość zjawiska.

¹ Dossier Statistico Immigrazione Caritas/Migrantes, XVI Rapporto, 2006, s. 97.

² Dossier Statistico Immigrazione Caritas/Migrantes, XX Rapporto, 2010, s. 13.

³ K. Golemo, K. Kowalska Angelelli, F. Pitau, A. Ricci: *Polonia. Nuovo Paese di frontiera. Da migranti a comunitari*, 2006, s. 194.